

PAPER_DE_VIDRE_

Número 52, 21/05/09

Cerebral de Física Humana (13) | Del període d'acceleració, temps d'escola o de rodatge

Albert Figueras | ✉ (mailto:albert@albertfigueras.com) |
<http://www.albertfigueras.com> (<http://www.albertfigueras.com>)

A, el mestre em va pegar
E, jo no sé perquè
I, ahir no vaig venir
O, jo no estava bo
U, el burro ets tu!

CANÇÓ POPULAR

Diu el GDLC que una *escola* és la institució col·lectiva, pública o privada on hom dóna instrucció. Però el diccionari també comenta que una persona o una doctrina poden *fer escola*, cosa que no significa necessàriament que construeixin físicament cap d'aquests establiments on hom instrueix, sinó més aviat que són exemple per als altres. El diccionari i l'enciclopèdia de la Vicky també donen veu al sentit figurat -que és al llenguatge el que els colors són a la pintura de Miró-: escola és «allò que fa aprendre, especialment per experiència». I aquesta aproximació figurada permet expressions com ara *l'escola de la vida* o *l'escola dels carrers*.

L'element iniciàtic associat a l'escola és el que dóna interès a aquest substantiu en Física Humana, més enllà de la qüestió més o menys de safareig de si «jo sóc de l'escola de l'Einstein» o «jo sóc de l'escola del Niels Bohr», afirmacions sovint petulants que tracten de tenir algú en qui carregar el mort si les coses van maldades, però endur-se els llorers de bon deixeble si hom aconsegueix un èxit. En Física Humana, l'escola ve a ser el rodatge de la vida, ço és, l'acceleració.

Qualsevol que hagi viscut el canvi de segle compartirà l'opinió que la velocitat és una de les característiques de la societat actual. Arribar a la velocitat punta que porta el ciutadà mig del segle XXI a la nostra latitud, tenint en compte que aquest mateix ciutadà va néixer amb un moviment mínim i un desplaçament gairebé igual a zero, requereix necessàriament que hi hagi hagut un procés de variació creixent de la velocitat.

Atesa la inèrcia mandrosa natural de qualsevol ésser viu, aconseguir l'acceleració requereix l'aplicació d'una força sobre la massa de l'individu que sigui suficientment intensa com per a aconseguir-ne el desplaçament. Segons dicta la llei de la mecànica clàssica:

$$a = F / m$$

on a = acceleració, F = força necessària i m = massa del cos.

Entre les forces potents que aconsegueixen desplaçar la massa més o menys greixosa dels humans destaquen la força de la necessitat, la força dels diners i les forces venèries, tres vents virulents i sovint relacionats.

Sense deixar les generalitats, hom diria que la força venèria és de les més potents, atès que és capaç de portar l'individu des del repòs a la velocitat màxima que pot assolir només amb pocs minuts de fregament -una de les poques circumstàncies de la física en què el fregament no és una característica indesitjable. Cal aclarir, però, que és una de les acceleracions que paga la pena d'experimentar. Sovint, gosaria dir.

La necessitat t'empeny com si correguessis per sobre d'una via de tren i duguessis una locomotora trepitjant-te els talons.

Els diners, per contra, t'atrauen amb força magnètica com si fossin un imant, però son una força que acaba desil·lusionant.

No és estrany, doncs, que les criatures no vulguin anar a l'escola. Tenen el presentiment que, després de l'escola, res no tornarà a ser igual. Però hi acaben anant; aquesta contradicció és un exemple més del mal resultat que té el xoc de dues forces desiguals -la voluntat de la criatura i la voluntat de sons pares.

Capítol apart mereix precisament la més invocada de totes les forces: la força de voluntat. És molt invocada, però l'experiència diu que aquesta és tan escassa com el rovelló d'estiu. Tothom et diu que n'hi has de posar, però sovint et trobes que la teva voluntat va per un camí diferent al que els altres esperin que prengui quan t'ho diuen. Exemplificant: hom diu que has de posar força de voluntat per deixar de fumar, però en realitat la teva voluntat insisteix en fer-te desitjar la refotuda cigarreta.

Lectors, s'apropa l'estiu i la màquina pot patir un sobreescalfament. Accelereu quan us abelleixi, però procureu que no us accelerin. Al capdavant, cal saber diferenciar el que és important -i que sí mereix una pitjadeta a l'accelerador-, del que et diuen que és urgent -però que sovint no és important.

L'escola de la vida s'encarrega d'instruir-nos sobre aquest consell, però massa sovint suspenem al juny, no estudiem a l'estiu, la caguem al setembre, i hem d'anar repetint curs, fins que és massa tard i ens expulsen de l'escola per ganàpies.